

Dosarul nr. 2r-101/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. C. Roșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

26 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Andrei Mazur

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Mazur împotriva Societății pe Acțiuni „Moldasig” cu privire la încasarea despăgubirilor de asigurare, a dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral

împotriva încheierii din 23 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Andrei Mazur și Societatea pe Acțiuni „Moldasig”,

împotriva încheierii din 27 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea înaintată de către Andrei Mazur privind recuzarea judecătorului Curții de Apel Chișinău de la judecarea cererii de apel și

împotriva încheierii din 27 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost încetată din oficiu procedura de apel la cererea de apel depusă de Societatea pe Acțiuni „Moldasig” împotriva hotărârii din 14 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru

constată:

La 6 iunie 2016, Andrei Mazur a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Moldasig” cu privire la încasarea despăgubirilor de asigurare, a dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 14 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost încasată de la SA „Moldasig” în beneficiul lui Andrei Mazur suma de 15 215,86 de lei cu titlu de despăgubire de asigurare.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

A fost încasată de la SA „Moldasig” în beneficiul statului suma de 456,47 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat, de a cărei plată, reclamantul a fost scutit.

La 10 ianuarie 2019, Andrei Mazur a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 14 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și admiterea integrală a acțiunii.

La 18 ianuarie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, SA „Moldasig” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 14 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu adoptarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 23 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Andrei Mazur și SA „Moldasig”, fiindu-le comunicat despre necesitatea prezentării cererilor de apel întocmite în conformitate cu exigențele legii, a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 3 458,23 de lei pentru apelantul Andrei Mazur și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 342 de lei pentru apelantul SA „Moldasig” în termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii.

La 17 iunie 2019, SA „Moldasig” a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 14 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu adoptarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

La 17 iunie 2019, Andrei Mazur a depus cerere cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Prin încheierea din 25 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă parțial cererea de scutire de la plata taxei de stat înaintată de Andrei Mazur.

Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Andrei Mazur, fiindu-i comunicat despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmită în conformitate cu exigențele legii și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1 500 de lei în termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii.

Prin încheierea din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Andrei Mazur și remisă cu toate documentele anexate.

La 22 noiembrie 2019, Andrei Mazur a depus cerere de recuzare a judecătorului Curții de Apel Chișinău, Ion Țurcan de la examinarea pricinii civile în ordine de apel.

Prin încheierea din 27 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea înaintată de către Andrei Mazur privind recuzarea judecătorului Curții de Apel Chișinău, Ion Țurcan de la judecarea cererii de apel depusă de SA „Moldasig” împotriva hotărârii din 14 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

Prin încheierea din 27 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost încetată din oficiu procedura de apel la cererea de apel depusă de SA „Moldasig”

împotriva hotărârii din 14 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul Centru dat fiind faptul că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

La 26 decembrie 2019, Andrei Mazur a declarat recurs împotriva încheierilor din 23 mai 2019, din 27 noiembrie 2019 și din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi restituit din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) CPC, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1).

În conformitate cu art. 437 alin. (1) CPC, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă: a) denumirea instanței la care se depune recursul; b) numele, denumirea, calitatea procesuală a recurentului sau a persoanei ale cărei interese le reprezintă, adresa lor; c) numele sau denumirea, adresa intimatului; e) denumirea instanței care a emis decizia în apel, data pronunțării și dispozitivul deciziei, argumentele admiterii sau respingerii apelului; f) esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective; g) data declarării recursului și semnătura recurentului.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că la 26 decembrie 2019, Andrei Mazur a declarat recurs împotriva încheierilor din 23 mai 2019, din 27 noiembrie 2019 și din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, care însă este redactată într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat (f. d. 89-91 vol. II).

În același timp, instanța de recurs reține că prin Hotărârea nr. 17 din 4 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova, a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 1 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că unul din principiile fundamentale ale procesului civil și penal este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 CPC și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și

Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 5 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat. Astfel, cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

În aceste condiții, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că atunci când cererea de recurs în Secțiunea 1 este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de recurs.

Or, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Față de cele ce preced, având în vedere că cererea de recurs depusă de Andrei Mazur împotriva încheierilor din 23 mai 2019, din 27 noiembrie 2019 și din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1) CPC, fiind redactată într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul și nu este însoțită de traducere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Andrei Mazur.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se restituie recursul declarat de Andrei Mazur împotriva încheierilor din 23 mai 2019, din 27 noiembrie 2019 și din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Mazur împotriva Societății pe Acțiuni „Moldasig” cu privire la încasarea despăgubirilor

de asigurare, a dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu